

28 грудня 2018 року, м. Тернопіль

5. Сисюк, С.В. Організаційні аспекти обліку благодійної допомоги у бюджетних установах /Сисюк С.В. //Вісник Львівської комерційної академії. – Львів : Видавництво львівської комерційної академії, 2014. – Вип. 44 – С. 51-56
6. Сисюк, С. В. Проблеми й перспективи вдосконалення організації обліку в Україні: теоретико-прикладні аспекти і міжнародні вимоги / Сисюк С. В. // Бізнес Інформ. – 2016. – №9. – С. 218–223.
7. Сисюк, С. В. Інформаційна база управління як інтегрована система облікових даних [Текст] / С. В. Сисюк // Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 30 черв. 2017 р.] / редкол. : Bartosiewicz Sławomir, Henning Dräger, Korzeb Zbigniew [та ін.]. - Тернопіль : ТНЕУ, 2017. - С. 68-71.
8. Хорунжак, Н. М. Моделювання системи обліку фінансового забезпечення бюджетних установ / Н. М. Хорунжак // Інноваційна економіка. – 2013. – №2 (40). – С. 356–362
9. Хорунжак, Н. М. Перспективи розвитку системи обліку бюджетних установ / Н. М. Хорунжак // Сталий розвиток економіки. – 2013. – №2 (19). – С. 224–230

Кощинець М.І.

кандидат економічних наук, доцент
Національна академія внутрішніх справ
м. Київ, Україна,

Максимлюк Г.Р.

магістрант
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАПАСІВ В УМОВАХ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

У процесі діяльності бюджетних установ у складі оборотних активів в обігу беруть участь запаси – оборотні активи в матеріальній формі, які належать установі й забезпечують її функціонування [3; 7; 10]. Незважаючи на проблеми асигнування галузі, в Україні збережено соціальну спрямованість бюджетів охорони здоров'я на усіх рівнях [9], що підтверджено економічною структурою видатків, а також обсягами фінансування охорони здоров'я (рис. 1).

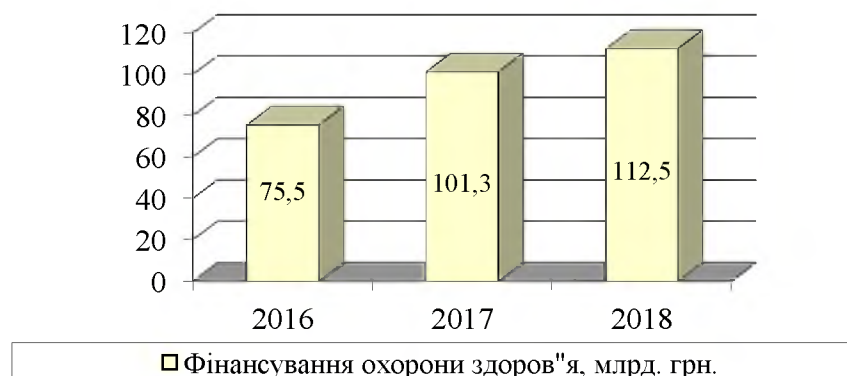

Рис. 1. Динаміка обсягу фінансування охорони здоров'я з державного бюджету
Джерело: [2]

В 2018 р. фактично було виділено 112,5 млрд. грн. на фінансування системи охорони здоров'я, тобто на понад 11 % більше ніж у 2017 р. На проведення закупівлі лікарських засобів, зокрема через міжнародні організації вже другий рік поспіль виділяється 5,9 млрд. грн. (табл. 1).

Таблиця 1

Видатки з державного бюджету у 2017 році на закупівлю медикаментів (млн. грн.)*

	Бюджет 2016 р., млрд. грн.	Бюджет 2017 р. млрд. грн.	Бюджет 2018 р. млрд. грн.	Зміна 2017 до 2016 р.		Зміна 2018 до 2017 р.	
				млрд. грн.	%	млрд. грн.	%
Медична субвенція	44,4	46,8	57,3	2,4	5,3	10,5	17,9
Закупівля ліків	3,9	5,9	5,95	2,0	50,6	0,05	0,8
Інші видатки	27,2	48,6	49,25	21,4	78,7	0,65	13,4
Всього	75,5	101,3	112,5	25,8	34,2	11,2	11,06

Джерело: * [5]; 2018 р. розраховано автором на основі офіційних даних бюджету

Облік запасів лікарень, як суб'єктів держсектору, зараз регламентують Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів суб'єктів державного сектору, та НП(С)БО ДС 123 «Запаси». При цьому застосовується План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2013 року № 1203. У Положенні 123 «Запаси» [4] введено ряд нових понять стосовно зазначених активів. Як зазначено в стандарті, одиницею обліку запасів є їх найменування або однорідна група (вид), а саме запаси визнаються активом, якщо їх вартість можливо достовірно визначити, існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигод, пов'язаних з їх використанням, або вони мають потенціал корисності, що контролюється суб'єктом державного сектору. Порівняно з попереднім визначенням, таке визначення є більш наближеним до міжнародної практики бухгалтерського обліку запасів у державному секторі, основним критерієм якого стає не зовнішній прояв об'єкту а його внутрішня сутність. Відповідно до п. 4, розділу 1 НП(С)БО ДС 123 «Запаси» до записів відносять активи, що мають певні характерні ознаки (рис. 2).

Позитивно слід оцінити подання у стандарті детальної класифікації запасів суб'єктів державного сектору для цілей бухгалтерського обліку. При цьому слід розрізняти класифікацію, яка рекомендується НП(С)БО ДС 123 та класифікацію, яка впливає зі структури й складу рахунків бухгалтерського обліку [1], які передбачені Планом рахунків бухгалтерського обліку ДС. В чинних інформаційних системах обліку, зокрема в досліджуваному медичному закладі, класифікація запасів представлена так, як це зроблено в Плані рахунків, що почав діяти з січня 2017 року. Для цієї мети було перепрограмовано й доповнено відповідні додатки. Проте така класифікація тісно пов'язана і з рекомендаціями щодо групування запасів, які подаються в НП(С)БО ДС 123 (рис. 3).

Дослідження Плану рахунків свідчить, що запаси у ньому розмежовані з урахуванням того, групування яке передбачене НП(С)БО ДС 123. Так, зокрема запаси, що позиціонуються як група «сировина, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності» за Планом рахунків вважаються «виробничими запасами». Підставою такого підходу є те, що ці запаси призначені для забезпечення діяльності з надання послуг і

28 грудня 2018 року, м. Тернопіль

досягнення поставленої мети щодо задоволення потреб установи (п. 2 розд. II НП(С)БО ДС 123).

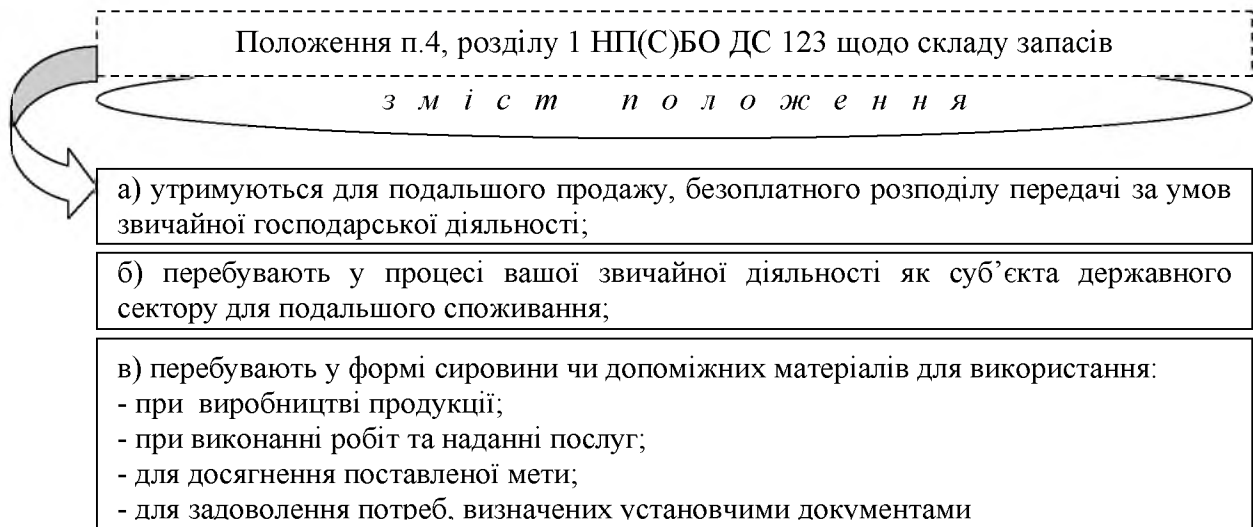

Рис. 2. Характеристики запасів, визначені НП(С)БО ДС 123 «Запаси»*
Джерело: * НП(С)БО ДС 123 «Запаси» [4]

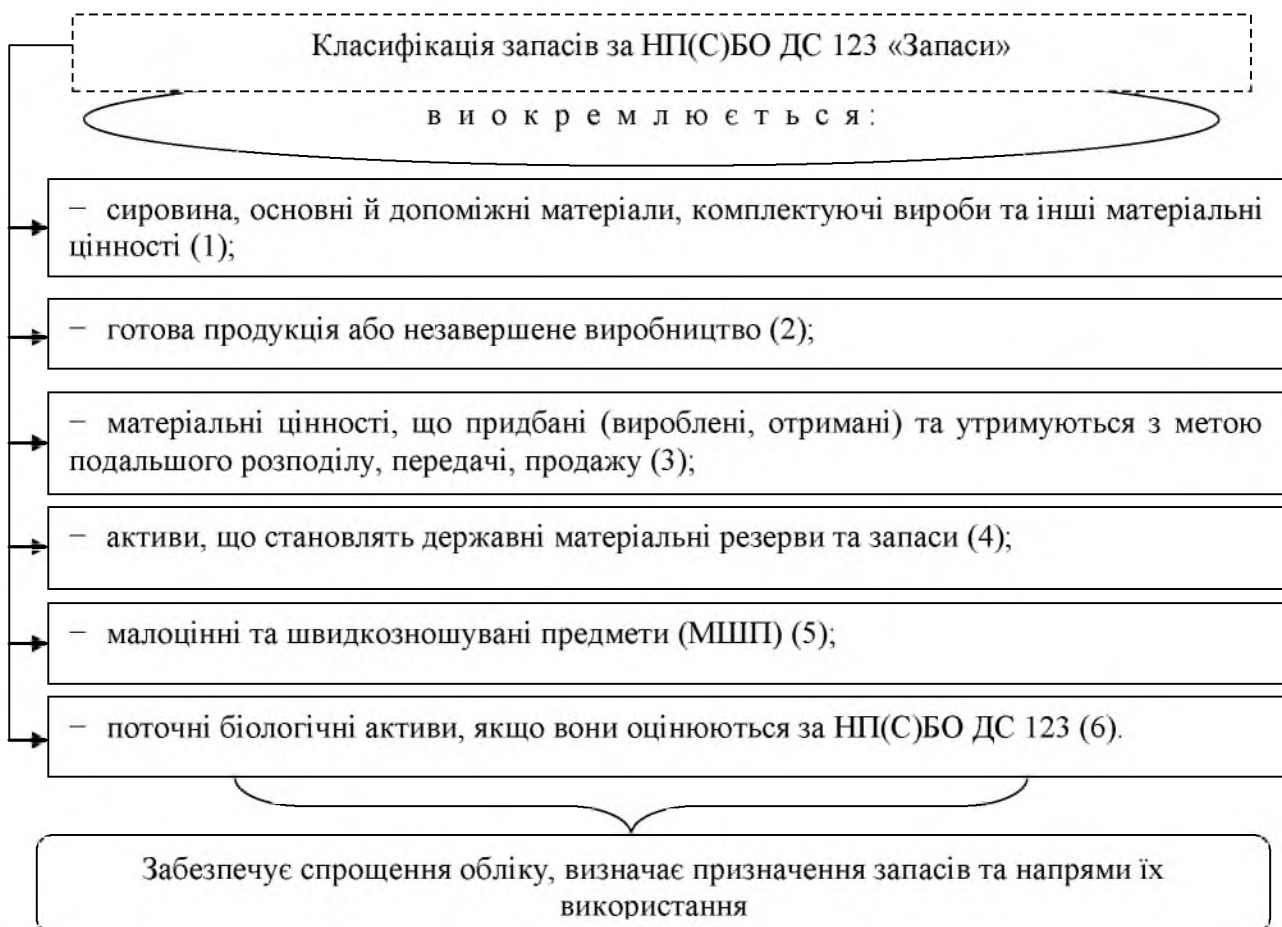

Рис. 3. Класифікація запасів відповідно до НП(С)БО ДС 123 «Запаси»*
Джерело: * НП(С)БО ДС 123 «Запаси» [4]

28 грудня 2018 року, м. Тернопіль

Також ці запаси відповідно до Плану рахунків відносяться можна ідентифікувати як інші нефінансові активи, в складі яких є відповідні підгрупні елементи.

Запаси, які належать до групи «готова продукція або незавершене виробництво» за НП(С)БО ДС 123, за Планом рахунків відносяться до 2 підгруп: виробництво та інші нефінансові активи. За тим на якому рахунку обліковується готова продукція, можна стверджувати, що класифікаційно вона віднесена до підгрупи інші нефінансові активи.

Щодо запасів з групи «поточні біологічні активи, якщо вони оцінюються за НП(С)БО ДС 123», то для них у Плані рахунків є передбачено відповідні рахунки і їх, відповідно слід класифікувати як поточні біологічні активи. В їхньому складі є сільськогосподарська продукція, продукція лісового господарства, продукція науково-дослідних закладів. Запаси інших груп за НП(С)БО ДС 123 згідно Плану рахунків відносяться до інших нефінансових активів. В їхньому числі є МШП (предмети, які в процесі діяльності бюджетної установи використовуються впродовж не більше 1 року або операційного циклу, якщо він триває більше, ніж 1 рік). Запаси з виокремленої у НП(С)БО ДС 123 групи «державні матеріальні резерви та запаси» [43], які досліджувана медична установа обліковує на субрахунку 1814 «Державні матеріальні резерви та запаси» включають в себе, зокрема, резерви нафтопродуктів тощо [6].

І насамкінець, запаси групи «матеріальні цінності, що придбані (вироблені, отримані) та утримуються суб'єктом державного сектору з метою подальшого розподілу, передачі, продажу» включають в себе дорогоцінні метали, каміння, дорогоцінне каміння органічного утворення і напівдорогоцінне каміння, інші матеріали.

Наявність значної кількості груп запасів у медичних закладах вимагає наявності та використання сучасних інформаційних технологій їх обліку. Вони значно полегшують і спрощують процес облікового відображення їх руху та використання. Тому дослідження проблематики розвитку і застосування сучасних інформаційних технологій для цілей обліку запасів таких бюджетних установ як лікарні є важливим і своєчасним напрямом наукових пошуків. Безумовно, запровадження національних стандартів в бухгалтерському обліку державного сектору має низку особливостей та супроводжується потребою вирішення практичних проблем [7; 8]. Однак в цілому стандартизація має основну ключову перевагу – вона забезпечує прозорість і єдність облікових даних, зрозумілість показників і сприяє підвищенню якості інформаційної бази управління. Все це прямою мірою стосується і запасів медичних установ.

Список використаних джерел

1. Белова І., Семенишена Н. Контент-аналіз дефініцій облікової політики інституційних одиниць та підходів до її формування. Подільський вісник : сільське господарство, техніка, економіка. 2018. Вип. 28. С. 198–211.
2. Держбюджет-2018 передбачає збільшення фінансування охорони здоров'я в Україні на 15% [Електронний ресурс] // Інтерфакс Україна. – Режим доступу: <https://ua.interfax.com.ua/news/pharmacy/475098.html>.
3. Котова С. С. Оперативний облік видатків бюджетних установ охорони здоров'я: теорія та практика: [монографія] / С. С. Котова; Укоопспілка, ВНЗ «Полтав. ун-т економіки і торгівлі». – Полтава : ПУЕТ, 2012. – 225 с.
4. Національне положення(стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів країни від 12.10.2010 р. №1202 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publication/archives/main?&cat_id=83023&st_ind=11.
5. Особливості фінансування охорони здоров'я у 2017 р.: МОЗ роз'яснює проект бюджету [Електронний ресурс] // Аптека UA. – Режим доступу : <http://www.apteka.ua/article/385956>

6. План рахунків обліку в державному секторі, затверджений наказом Мінфіну від 31.12.2013 р. № 1203.
7. Семенишена Н.В., Думанська М.В. Трагування товарних запасів в обліку та торгівельній діяльності підприємств. Модернізація національної системи управління державним розвитком : виклики і перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (16-17 грудня 2015 р., ТСНДС ІКСГП НААН, Тернопіль, Україна). Тернопіль : Крок, 2015. С. 127–131.
8. Хорунжак Н.М. Проблеми узгодження законодавчої бази і напрями модернізації обліку в бюджетних установах / Н.М. Хорунжак // Вісник Житомирського державного технологічного ун-ту. – Житомир. – 2009. – №2 (48). – С. 131-133.
9. Хорунжак Н.М. Бухгалтерський облік в галузі охорони здоров'я : історичний аспект/ Н.М. Хорунжак // Вісник Житомирського державного технологічного університету : Науковий журнал. Серія : економічні науки. – Житомир. – 2010. – №4 (54). – С.197-201.
10. Яцишин, С. Р. Запаси в установах державного сектору економіки: визначення та поняття / Світлана Романівна Яцишин // Фактори впливу на формування та розвиток фінансової системи України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. [Львів, 28-29 листопада 2014 року] / ГО «Львівська економічна фундація». – Ч.3. – 2014. – С. 115-118. Режим доступу : <http://dSPACE.tneu.edu.ua/handle/316497/17284>
11. Яцишин С. Р. Запаси установ державного сектору економіки: оцінка та переоцінка / С. Яцишин // Торгівля комерція, підприємництво : Збірник наукових праць. – Львів : Львівська комерційна академія, 2014. Випуск 16. Серія економічна. – С. 159-164. <http://dSPACE.tneu.edu.ua/handle/316497/16480>
12. Influence of Sowing Methods and Seeding Norms on Crop Production and Bean Harvest / Ovcharuk, O.V., Hutsol, T.D., Ovcharuk, V.I., Mykhailova, L.M., Semenyshena, N.V., Dziedzic, B. // Scientific Achievements In Agricultural Engineering, Agronomy And Veterinary Medicine. Polish - Ukrainian Cooperation. Scientific Monograph Vol. II. 2017.

Лобода Н.О.

кандидат економічних наук, доцент
Львівський національний університет ім. І.Франка,

Чабанюк О.М.

кандидат економічних наук, доцент
Львівський торговельно-економічний університет
м. Львів, Україна

МЕНЕДЖМЕНТ ОБЛІКОВО-ЗВІТНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Сьогодні, враховуючи події економічного, політичного та соціального життя, в Україні підприємства потребують змін у стратегії розвитку, які б забезпечували їхню ефективну адаптацію до швидко мінливого навколишнього середовища. Нестабільна ситуація в країні та враховуючи вплив зовнішнього середовища тягнуть за собою негативні наслідки для підприємств і є важливою передумовою розвитку стратегічного управління. Для вітчизняних підприємств існує проблема виживання в складних економічних умовах та забезпечення ефективного розвитку.

Для ефективного вирішення даної проблеми необхідно створити та реалізувати конкурентні переваги, які можуть бути досягнуті на основі правильно розробленої й ефективної стратегії управління обліково-звітними процесами розвитку підприємства.